

Leo Trotskij: Några tankar om perioden och Vänsteroppositionens uppgifter¹ (28 juli 1931)

1. Det revolutionära uppsvinget är nu odiskutabelt. I vissa länder blir de kommunistiska partierna starkare. Krafternas elementära flöde åsidosätter de strategiska frågorna och placerar dem på andra eller tredje plats. Arbetarna rör sig i riktning mot kommunisterna som det mest oförsonliga partiet. I samma riktning leder Sovjetunionens ekonomiska framgångar, som har erkänts av en viktig del av den borgerliga pressen och därmed blir än mer övertygande för arbetarna.
2. Även om det vid en första anblick kan verka paradoxalt, så drabbar denna allmänna politiska situation inte bara högeroppositionen utan också vänstern. När det kommer till kritan är det detta som förklarar kapitulationen i Österrike, att det inte skett någon tillväxt i vissa länder, en minskande aktivitet, etc. Utöver alla lokala, specifika och personliga orsaker finns det en *övergripande* orsak: det spontana uppsvinget har ännu inte ställt några frågor om revolutionär strategi, och har ännu inte fullständigt löst motsättningarna i Kominterns och dess sektioners ståndpunkt under detta nya historiska skede. Under dessa förhållanden är det uppenbart att en fraktion som inte bara simmar med strömmen utan också på ett kritiskt sätt studerar situationen och medvetet ställer alla strategiska frågor, *för en viss tid* oundvikligen måste drabbas av bakslag. Det kommer att uppstå känslor av otålighet, som i enskilda fall tar formen av kapitulation.
3. I en del situationer går det att segra även med en mycket dålig politik. Den fördjupade krisen, det därav följande sönderfallet av socialdemokratin och regeringarnas demoralisering, gör att *det inte är uteslutet* att det tyska kommunistpartiet kan segra även med Thälmanns och hans ledarskaps politik. Men tyvärr är det bara inte uteslutet. Den verkliga chansen för en sådan seger är inte stor. Om striderna utvecklas kommer Vänsteroppositionen givetvis att delta i dem, som en inte särskilt stor men mycket beslutsam avdelning. Jag tycker att Vänsteroppositionen borde utfärda en deklARATION i denna fråga, *inte en offentlig* deklARATION men en officiell: till exempel skriva ett brev till det tyska kommunistpartiets centralkommitté, och utan att förneka ett uns av sina uppfattningar slå fast att Vänsteroppositionen i sin helhet, och i synnerhet var och en av dess medlemmar, är beredd att ställa sina styrkor till partiets förfogande för vilka uppdrag och uppgifter som helst. Oavsett vad en sådan deklARATION skulle få för omedelbara resultat, så skulle den få en skolande betydelse och ge avkastning i framtiden.
4. En seger i Tyskland skulle få avgörande internationell betydelse. Vi har sagt att det inte är uteslutet ens med det nuvarande ledarskapet. Men det är fortfarande en lång väg kvar till segern. Även nu kännetecknas situationen i Tyskland av det enorma glappet mellan den revolutionära situationens allvar och partiets styrka. Trotskij har berört denna punkt i sin broschyr om det senaste riksdagsvalet (*Vändningen i Kommunistiska internationalen och situationen i Tyskland*). De motsättningar i den politiska situationen som analyserades i denna broschyr har intensifierats. Efter att under ett antal år ha försvagats på grund av en oläglig offensiv, för partiet nu en i huvudsak defensiv och avvaktande politik. Det uppstår ett perspektiv som är helt möjligt: den objektiva situationen kan förändras till borgarklassens fördel innan det halvt spontana flödet av krafter tillåter kommunistpartiet att inleda en avgörande offensiv.
5. I Spanien finns samma glapp. Medan revolutionen utvecklas och går framåt och är gynnsam för proletariatet, låter Komintern månad efter månad gå, blottar sin svaghet och bankrutt, främjar

---

¹ Från en odaterad internbulletin utgiven av Communist League of America 1931. Undertecknad "G Gourov". Den diskussion om att en arbetarrevolution under vissa omständigheter kunde erövra makten i frånvaro av ett revolutionärt marxistiskt parti fortsatte Trotskij lite drygt ett år senare i "*Om läget inom Vänsteroppositionen*" [på svenska på marxistarkiv.se]. (Förläggarens not – öa.)

anarkosyndikalismen, ger borgarklassen möjlighet att befästa sig, och förbereder på detta sätt att revolutionen inte slutar som i Ryssland utan som i Tyskland (1918-1919).

6. Jag följer inte utvecklingen i Kina så mycket nu, men även där har de senaste årens flagranta misstag – att bortse från landets verkliga läge, förneka de demokratiskt revolutionära uppgifterna, ignorera proletariatet, flytta tyngdpunkten till bondekriget – förberett en tragisk upplösning. Chiang Kai-shek börjar med att förstöra böndernas hem medan städerna förblir lugna. En seger för honom hotar kommunisterna med en fruktansvärd utrotning och en ny försvagning av revolutionen för en lång period framåt.

7. Sovjetunionens ekonomiska utveckling går nu uppenbarligen in i ett kritiskt skede. Den ”brokiga bild” som femårsplanens genomförande (enligt Stalins ord) uppvisar, innebär att balansen rubbats till och med inom planens formella ramar. Men kärnfrågan är om och i vilken mån man lyckas upprätta de nödvändiga proportionerna mellan planen och ekonomins spontana och halvt spontana delar. Redan från början förutspådde vi att de samlade motsättningarna och obalanserna – i frånvaro av en oavbruten och öppen reglering – skulle bryta ut under det tredje, fjärde eller femte året. Nu närmar sig detta skede.

8. Enligt de objektiva förhållandena har vi gått in en period av revolutioner och revolutionära krig. Under dessa villkor är Röda armén en historisk faktor av enorm betydelse. I historiens vågskål skulle Röda armén kunna få ett klart övertag, inte bara över den tyska utan än mer den polska fascismen. Den övergripande situationen i Europa rättfärdigar helt och fullt en revolutionär offensiv. Men det ställer en utomordentligt skarp fråga om bröd, kött, hästar, havre och – därefter – stämningarna bland bönderna och även bland arbetarna. I ett kritiskt läge leder den motstridiga och byråkratiska planeringen och regleringen till ett tillstånd där ekonomin trots sina inneboende kraftfulla möjligheter i verkligheten presterar oerhört dåligt.

9. En långsiktig politik måste också förutse den sämsta varianten, i synnerhet om sannolikheten för det är så stor som under nuvarande förhållanden. Vilken är den sämsta varianten? Det tyska proletariatet tar inte makten under den nästföljande perioden. Det spanska kommunistpartiet lyckas inte i tid leva upp till rollen som arbetarklassens ledare. Kapitalismen gynnas av en respit. Under en fascistisk eller ”demokratisk” eller blandad form tar den sig ur krisen. Förvisso kan inte kapitalismen övervinna sin nedåtgående trend. Men till och med nu kan en tillfällig pacifiering av Kina öppna vägen för operationer i stor skala. Det kan inte på något sätt redan på förhand anses teoretiskt uteslutet med ett industriellt uppsving.

10. Den period vi genomlever kännetecknas av det faktum att kapitalismen har glidit ner ännu djupare i krisens trask, samtidigt som Sovjetunionen har uppnått allt högre tillväxtsiffror. Risken är att världen under den kommande perioden *fram till en viss punkt* kan uppvisa *en motsägelsefull bild*. Mer specifikt: kapitalismen klarar sig ur krisen och i Sovjetunionen bryter alla de obalanser och motsättningar som det byråkratiska trycket har drivit fram, och som avslöjades i Stalins senaste tal, fram.

Allt som sagts ovan har naturligtvis en hypotetisk karaktär. Precis som man vid ekonomisk planering måste ha maximala och minimala varianter, så måste man i politiska prognoser ha bästa och sämsta varianter. Det som analyseras ovan är den sämsta varianten. Verkligheten kommer att utvecklas någonstans mellan den bästa och den sämsta varianten, även om man kan frukta att den kommer att ligga närmare den sämsta än den bästa. Vad innebär det för kommunismens egen utveckling? En period av djup inre kris, kritik, genomgång av tidigare erfarenheter, och diskussion om det förflutna. Vad har Vänsteroppositionen egentligen gjort hittills? Mycket lite. Det finns en viss mängd kritiskt arbete och plattformar som proletariatet i väst, till och med dess förtrupp, till och med denna förtrups förtrupp, inte har tagit till sig och inte har provat med egna erfarenheter. I en del länder fanns det under flera år oppositionsgrupper som ibland inte hade något gemensamt med bolsjevismen och som bara komprometterade Vänsteroppositionen genom att sympatisera med den.

Under den senaste perioden har vårt arbete till stor del begränsat sig till att rensa oppositionens led från tillfälliga, främmande och verkligt skadliga element. När vi gjorde det begick vi själva inte så få fel, som är helt oundvikliga och är priset för att lära sig. Det finns inget överraskande i det faktum att arbetarna inte rusade huvudstupa till Vänsteroppositionens grupper i de olika länderna. Den nuvarande revolutionära vågen är i sig själv berikande för de avancerade arbetarna och föser strategiska problem i bakgrunden. Som vi har sagt ovan förklarar allt detta helt och hållet varför Vänsteroppositionen i ett antal fall befinner sig utanför rörelsens huvudfåra. Men det är en tillfällig situation. Frågor om revolutionär strategi kommer inom kort att ställas med utomordentlig skärpa i ett antal länder, först och främst i Tyskland eller Spanien. En stor del av det som oppositionen har sagt tidigare, och som nu verkar vara bortglömt – delvis av oppositionen själv – kommer att visa sig imorgon, kommer att komma till liv igen, och kommer återigen att bli ytterst aktuellt.

Vi försvarar helt riktiga teorier och metoder med hjälp av otillräckliga, primitiva medel. Komintern försvarar felaktiga teorier med hjälp av ”amerikansk” teknik. Men i det långa loppet är det de riktiga teorierna som segrar.

Av detta följer ännu en slutsats. I ett givet läge består vår styrka av en riktig bedömning, en marxistisk uppfattning, en korrekt revolutionär prognos. Dessa egenskaper måste vi först och främst uppvisa för den proletära förtruppen. Vi handlar i första hand som *propagandister*. Vi är alltför svaga för att försöka besvara alla frågor, ingripa i alla specifika konflikter, och överallt och på alla ställen formulera Vänsteroppositionens paroller och svar. Att med vår svaghet och många kamraters oerfarenhet jaga efter en sådan mångsidighet leder ofta till förhastade slutsatser, obetänksamma paroller, felaktiga slutsatser. Genom felaktiga åtgärder *i detaljfrågor* kommer vi att äventyra oss själva, genom att hindra arbetarna från att bedöma Vänsteroppositionens *grundläggande* kvalitéer. Med detta vill jag inte på något sätt säga att vi måste stå vid sidan om arbetarklassens verkliga kamp. Inte alls. De avancerade arbetarna kan bara pröva Vänsteroppositionens revolutionära fördelar med hjälp av levande erfarenheter, men vi måste lära sig att välja ut de viktigaste, mest brännande och mest principiella frågorna, och i dessa frågor gå ut i strid utan att splittra oss på bagateller och detaljer. För mig är detta Vänsteroppositionens grundläggande roll.

(Översättning från engelska, Göran Källqvist.)